

לעילוי נשמת
שלום בן משה

המשנה עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים

The Mishnah with Commentaries, Vowelized and Organized

ידים פרק א'

ובלבד שלא יפחות לאחרון שפיקו
מרביעית - שיהיה בפלי בשעה שהאחרון נוטל
את גדיו רביעית. ואין הלכה כרבי יוסי.
מוסיפין על השניים, ואין מוסיפין על
הראשונים.

מוסיפין על השניים ואין מוסיפין על
הראשונים - דין נטילת גדיים שצריך לישול
גדיו עד הפרק, ולאחר שנטל גדיו בשטיפה
אחת, אף על גב דגדיו טהורות אם קינח אותם
במפה, מכל מקום אם חוזר ונוגע במים שעל
המפה, גדיו טמאות, ואם נגע בהן כפר של
תרומה, נטמא. ולכך אורחיה דעביד שטיפה
אחרת במים שניים, לטהר המים הראשונים
שעל גבי גדיו.

והשתא קאמר דאם נתן המים שניים ולא הגיעו
לפרק, יכול להוסיף עליהם ולשפוף מים במקום
שלא שפף שם תחילה, ויטהרו המים הראשונים
שעל גבי גדיו. אבל על הראשונים, אם לא
הגיעו לפרק אינו יכול להוסיף, אלא צריך לנגב
גדיו ולחזור ולשפוף בבת אחת מים שיגיעו
לפרק.

כב בכל הפלים נותנין לידים, אפילו בכלי
גללים, בכלי אבנים, בכלי אדמה.

בכלי גללים - כלים עשויין מגללי הקר, דלא
חשיבי כלים לענגן טומאה.

אין נותנין לידים לא בדפנות הפלים, ולא
בשולי המחץ, ולא במגופת החבית, ולא יתן
לחבירו בחפניו.

לא בדפנות הפלים ולא בשולי המחץ -

ידים פרק א'

א מי רביעית נותנין לידים, לאחד אף
לשנים.

מי רביעית - מים שיש בהן שיעור רביעית
הלוג, שהוא ביצה ומחצה.

נותנים לידים לאחד - לחד בעינן מתחילה
רביעית.

אף לשנים - אם היה בו מתחילה רביעית,
ונטל הראשון ואחר כך השני, אף על גב דלא
היה רביעית גבי השני, שפיר דמי, הואיל
ומשיירי טהרה אתו.

ורמב"ם פירש דדוקא מים שניים הוא דלא
בעינן רביעית לכל חד וחד, הואיל וכבר נטהרו
גדיו משטיפה ראשונה, אבל במים ראשונים,
אין פחות מרביעית לכל אחד. ורבנן לא פירשו
כן.

מחצית לוג לשלשה או לארבעה. מלוג
לחמשה ולעשרה ולמאה.

מחצית לוג לשלשה או לארבעה - לפום
שיעורא דרביעית לשנים, היה די ברביעית
ומחצה לשלשה, אלא פיון דנפיש גברי,
חיישינן שמא לא ידקדקו יפה ליטול עד הפרק,
שכל אחד מצמצם במים מפני חבירו.

ומיהו אי איכא רביעית ומחצה, ונטל הראשון
מהם חצי רביעית, קא ודאי דיועיל רביעית
הנשאר לשנים האחרונים. דאפילו בתחילה סגי
לשנים ברביעית, כל שכן השתא דאתו משיירי
טהרה. וכי לא מהני הקא, הני מילי היכא דלא
נשאר לשנים האחרונים רביעית.

רבי יוסי אומר: ובלבד שלא יפחות לאחרון
שבהם מרביעית.

ידים
פרק א'

בְּקִרְעַת בְּשָׂרִים - להטביל הידיים, דהא מקנה ניהו, וכל גופו טובל בהן, ידיו לא כל שפן.
נפל לתוכן דיו, קומוס, וקנקנתום, ונשתנו מראיהו, פסולין.

קומוס - גומ"א בלעז.

וקנקנתום - ודריאול"י, ומזהיר כעין זכוכית.

עֲשֵׂה בָהֶם מְלָאכָה, או **שִׁשְׂרָה בָהֶן פֶּתוֹ**, פסולין.

עֲשֵׂה בָהֶן מְלָאכָה או **שִׁשְׂרָה בָהֶן פֶּתוֹ** פסולין - משום דביטלן, ונשתנו מתורת מים.

שִׁמְעוֹן הַתִּימְנִי אוֹמֵר: אפילו נתפנין לשרות בזה ונפל לשני, פשרים.

אפילו נתפנין לשרות בזה - בתמיהה, וכי אפילו נתפנין לשרות פתו במקום אחד ונפל במקום אחר יהיו פסולים? והלא לא נתפנין, ולא ביטלם! אלא ודאי פשרים הם. ואין הלכה כרבי שמעון התימני.

ה **הַדִּית בָּהֶם אֶת הַכְּלִיִּם**, או **שְׁמִיחָה בָּהֶם** אֶת הַמְּדוֹת, פסולים.

או **שְׁמִיחָה בָּהֶן אֶת הַמְּדוֹת** - הלחלונית שנדבקה בהן, ואינה יוצאה אלא בדוחק. להכי תני לשון מיחוי, כמו מיחוי קרביו דתנן בפסחים פרק אלו דברים (דף סח).

הַדִּית בָּהֶם כְּלִיִּם מוֹדְחִים או **חֲדָשִׁים**, פשרים. רבי יוסי פוסל בחדשים.

פוסל בחדשים - דאף על פי שהם נקיים, אין רגילות להשתמש בהם עד שידיחום תחילה. ואין הלכה כרבי יוסי.

ה **הַמֵּיִם שֶׁנִּחְתָּוּ מִטְּבִיל בָּהֶם** אֶת הַגְּלוּסְקִין, פסולים.

גלוסקין - כפרות לחם נקי וטהור.

וכשהוא מדיח את ידיו בהן, פשרים.

ואם הדיח בהן ידיו - וטח את הגלוסקין בידו.

פשרים - המים שבפלי לנטילה. שלא נעשית מלאכה במים שבפלי, אלא במים שלקח

ידים
פרק א'

משום דשברי פלים ניהו.

ולא במגופת הקבית - דלאו להשתמש בתוכה עבידא, אלא פסוי לחבית.

בתפניו - שלא ימלא תפניו מים, וישפוך על ידי חברו.

מפני שאין ממלאין, ואין מקדשין, ואין מזין מי חטאת, ואין גותגים לידים, אלא בכלי.

שׂאִין מִמְּלָאִים - מילוי מים חיים לקדש בהן מי חטאת של אפר פרה, דכלי בעינן, דכתיב (במדבר י"ט ז) "מים חיים אל כלי".

ואין מקדשים - נתינת האפר על גבי המים.

ואין מזין - שטובל האיזוב בכלי כדי להזות.

ואין מצילין בצמיד פתיל אלא פלים, שאין מצילין מיד כלי חרס אלא פלים.

צמיד פתיל - שברי כלי חרס שהקיפן צמיד פתיל, ומונחין באהל המת, אין מצילין על מה שבתוכן.

שׂאִין מִצִּילִין - כמו "ואין מצילין", ודוגמתו בפרק קמא דביצה: "שאפר כירה מוכן הוא", ופירשו בגמרא דהכי קאמר: "ואפר כירה מוכן הוא".

מיד כלי חרס - אם נפל שרץ בתוך כלי חרס, נטמא כל מה שבאורו. חוץ מפלים ואדם שאין מטמאין מאויר כלי חרס, דכתיב (ויקרא י"א לג) "כל אשר בתוכו יטמא... מכל האכל אשר יאכל" - אכלין ומשקין מיטמאין מאויר כלי חרס, ואין אדם וכלים מיטמאין מאויר כלי חרס. ואם שברי פלים נתונים בתנור של חרס ושרץ בתנור, אין השברים מצילין על האכלים שבתוכן.

ה **הַמֵּיִם שֶׁנִּפְסְלוּ מִשְׁתִּיית הַבְּהֵמָה** - בכלים פסולים, ובקרקעות פשרים.

שנפסלו משתיית הבהמה - כגון מחמת סרחון. אבל שנפסלו מחמת טיט, אפילו בקרקע פסולים.

בכלים פסולים - דלא תקון רבנן נטילה אלא בראויין לשתיית בהמה.

בְּחַפְנָיו.

הַכֹּל כְּשָׂרִים לִיתֵן לְיָדִים, אֶפִּילוֹ חֲרַשׁ שׁוֹטָה וְקָטָן.

מִנִּיחַ חֲבִית בֵּין בְּרַכְיוֹ וְנוֹטֵל.

מִנִּיחַ חֲבִית בֵּין בְּרַכְיוֹ - וּבְרַכְיוֹ מְסִיעֵין לְשִׁפּוֹף, וְהִינּוּ פֶתַח גְּבֻרָא, וּמְשׁוּם הֵכִי לֹא פְּלִיג רַבִּי יוֹסִי בְּהָא.

מִטָּה חֲבִית עַל צְדָה וְנוֹטֵל.

וּמִטָּה חֲבִית עַל צְדָה - וְאֶפִּילוֹ הֵלֶךְ וַיָּשֶׁב לוֹ אַחֵר קָף, וְהִחֲבִית שׁוֹפְכֵת מַיִם כָּל הַיּוֹם כּוֹלוֹ, מִחֲמַת הַטְּיִיתוֹ הוּא, וְחָשִׁיב פֶתַח גְּבֻרָא.

וְהַקּוֹף נוֹטֵל לְיָדִים.

וְהַקּוֹף - תִּיבָה שֶׁשָּׂמָה מוֹנִ"א בְּלַעֲזוֹ, וַיֵּשֶׁ לָּהּ יָדִים כִּיָּדֵי אָדָם.

נוֹטֵל לְיָדִים - דְּכַח גּוֹתֵן בְּעֵינָן, פֶתַח אָדָם לֹא בְּעֵינָן.

רַבִּי יוֹסִי פּוֹסֵל בְּשָׁנֵי אֱלוֹ.

רַבִּי יוֹסִי פּוֹסֵל בְּשָׁנֵי אֱלוֹ - בְּקוֹף, וּבְמִטָּה חֲבִית עַל צְדָה. בְּקוֹף, מְשׁוּם דְּבְעֵינָן פֶתַח אָדָם וְלִיכָא. וּמִטָּה חֲבִית עַל צְדָה, לֹא פֶתַח גְּבֻרָא חָשִׁיב לִיה. וְאִין הֵלְכָה כְּרַבִּי יוֹסִי.

